

Prof. dr. sc. STJENKO VRANJICAN, rođen je 4.3.1948.g. u Splitu. Osnovnu školu, gimnaziju i Pravni fakultet završio je u Zagrebu. Neposredno po okončanju studija izabran je 1971.g. za asistenta Pravnog fakulteta u Zagrebu na katedri Politička ekonomija. Pohađao je postdiplomski studij "Teorija i politika ekonomskog razvoja i metode analize" na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu te stekao akademski naslov magistra znanosti obranom rada s naslovom "Zapošljavanje i tehnički napredak". Doktorsku disertaciju s naslovom "Tehnički napredak, transfer tehnologije i ekonomski razvoj" obranio je na Pravnom fakultetu u Zagrebu pod mentorstvom prof.dr Rikarda Langa.

Na Pravnom fakultetu obavljao je kroz 35 godina u suradničkom zvanju asistenta i znanstveno-nastavnom zvanju docenta i izvanrednog profesora u dva izborna razdoblja, te zvanju redovitog profesora, suradničke obveze, nastavničke obveze u dodiplomskoj i postdiplomskoj nastavi, znanstvenoistraživačke te druge dužnosti i funkcije iz sveučilišnog života.

Funkciju urednika fakultetskih izdanja obnašao je u dva navrata. U prvom mandatu priredio je u 1998.i 1999.godini za tisak 13 udžbenika, znanstvenih monografija i hrestomatija. Uredničke obveze obuhvaćale su aktivnosti financiranja, pribavljanja autorskih prava, grafičkog uređivanja, redakcijske poslove, distribuciju i slično, na volonterskoj osnovi i bez posebno ustrojene izdavačke službe na Fakultetu. U drugom mandatu od 2003. godine priredio je 48 fakultetskih udžbenika i monografija.

Od izbora u zvanje izvanrednog profesora istraživao je u okviru znanstvenog projekta fundamentalnih istraživanja "Uključivanje našeg gospodarstva u globalne procese razvoja" (5-02-206) suvremene ekonomske probleme te objavio određeni broj radova znanstvenog karaktera. Također, intenzivno je istraživao povijest hrvatske ekonomske misli te povijesni razvoj sveučilišne nastave iz ekonomskih disciplina. Iz navedenog područja također je publicirao znanstvene radove.

Na Fakultetu je obnašao niz zahtjevnih funkcija u složenim okolnostima.

Drugi prodekanski mandat obavljao je u akad. godinama 2001/02 i 2002/03. U drugom prodekanskom mandatu bio je zadužen za poslovanje Fakulteta i provedbu vrlo opsežnih investicijskih radova u svim fakultetskim zgradama. U naznačenom razdoblju realiziran je najobimniji program građevinske rekonstrukcije zgrade u ČMT 4 sa konačnim učinkom uvećanja korisnog prostora za više od 1.000 m². Time su ublaženi prostorni problemi i stvoreni radni uvjeti za mlade znanstvenike te stavljeni u funkciju novi dvoranski prostori. Također, obnovljena je i cjelokupna infrastruktura tog vrijednog spomenika kulture.

Kao prodekan Fakulteta u razdoblju 1991/93. postigao je sljedeće rezultate. Osobno je putem donacija i drugih izvora izvan sustava financiranja znanosti i obrazovanja osigurao financijska sredstva za kompletnu rekonstrukciju i opremanje šest predavaonica u glavnoj zgradi Fakulteta. Također, u spomenutom razdoblju Fakultet je opremio informatičku dvoranu te započeo s tečajevima kompjutorskog opismenjavanja nastavnika, administracije i studenata. Tako su stvoreni uvjeti za elementarno obučavanje studenata u korištenju suvremenih informacijskih sustava. Procese informatizacije osobno je inicirao, organizirao te osigurao financijsku konstrukciju pribavljanja neophodne opreme za studente i administrativne službe Fakulteta. Fakultetska biblioteka je u spomenutom razdoblju također opremljena računalima i potrebnim stručnjacima za korištenje novih tehnologija te danas po razini informatiziranosti pripada krugu najsuvremenijih institucija takve vrste.

U istom mandatu, suradnjom s Restauratorskim zavodom HAZU obnovljena je vrlo vrijedna zbirka portreta nastavnika Fakulteta iz prošlog stoljeća. S aktivnošću na obogaćenju umjetničkog fundusa Fakulteta nastavio je i nakon isteka prodekanskog mandata. Uz materijalnu podršku novih uprava, fakultetska zbirka umjetnina obogaćena je nizom vrijednih portreta u ulju, skulptura i reljefa

te monumentalnom geneologijom katedri, vjerojatno jedinim u svijetu prikazom dvostoljetnog razvoja Fakulteta od osnivanja do suvremenosti. Od strane kompetentnih stručnjaka predmetna je zbirka ocijenjena kao "vrijedna i posebna hrvatska dvostoljetna slikarska kolekcija". Stoljećima skrivena od javnosti zbirka je prezentirana prigodom obilježavanja 220 obljetnice Fakulteta, popraćena prigodnom monografijom nagrađenom prestižnom Nagradom J.J.Strossmayer kao najuspješniji izdavački pothvat u 1996.g.

Sustavnim radom na očuvanju, izučavanju i prezentaciji znanstvene baštine najstarijeg pravnog učilišta u ovom dijelu Evrope započeo je 1992.g. Samostalno priređenim edicijama te edicijama koje je priređivao u suradnji s profesorima Željkom Pavićem, Jurom Šimovićem, Urošom Dujšinom, Šefkom Kurtovićem, akademikom Eugenom Pusićem, akademikom Vladimirom Stipetićem, dr.Josipom Kolanovićem, mr.sc.Miljenkom Pandžićem i drugima, u protekloj dekadi publicirana je serija znanstveno relevantnih dijela, većinom potpuno nepoznata znanstvenoj javnosti. U ovom aspektu Pravni fakultet je danas bez premca u Republici Hrvatskoj te se u sveučilišnoj javnosti ističe kao uzor kojeg bi trebalo slijediti.

Znatan napor uložen tijekom protekle decenije usmjerio je u proučavanje znanstvene baštine Fakulteta pretežno iz područja ekonomske znanosti. Istraživanja su obuhvatila očuvanu građu u arhivskim institucijama Hrvatske i Mađarske odakle su pribavljeni našoj javnosti potpuno nepoznati a izuzetno vrijedni rukopisi.

Realizirao je projekt publiciranja zapisa predavanja utemeljitelja hrvatske gospodarske znanosti, profesora Blaža Lorkovića. Na temelju bilježaka Josipa Šilovića, teksta koji je zbog izbljedjelosti, nečitkosti te brojnih znakova za interne potrebe autora bio gotovo neupotrebljiv, rekonstruirana je nastavna aktivnost ovog velikana hrvatske ekonomske znanosti u šk.god.1881./82. Taj zahtjevan posao trajao je pune tri godine. Sastojao se u identifikaciji brojnih imena, provjeri citiranih naslova, i drugim intervencijama koje su tekst učinile prikladnim za publiciranje. Intervencijama u rukopisu nije narušena izvornost i ljepota tadašnjeg hrvatskog jezika i domaćih termina koji su zapostavljeni u današnjici. Tome je dodano vrlo detaljno kazalo pojmova, kazalo imena i pogovor koji sadrži valorizaciju cjelokupnog Lorkovićevog aktiviteta na književnom, političkom i znanstvenom planu. Realizacijom ovog projekta znanstvenoj javnosti postala je dostupna građa koja omogućuje vrlo vjernu rekonstrukciju sadržaja i razine sveučilišne nastave iz ekonomskih disciplina što je po mojim saznanjima jedinstven primjer u povijesti zagrebačkog sveučilišta.

Drugi značajan projekt kojeg je realizirao u proteklom razdoblju je objavljivanje prvog udžbenika iz područja gospodarstva napisanog u Hrvatskoj. Radi se o knjizi Ivana Nepomuka Henfnera "Introductio in oeconomiam politicam alias nationalem" tiskanom u Zagrebu 1831.g. Izvoran latinski tekst je reprintiran a paralelno je objavljen i prijevod na hrvatskom jeziku. U pripremanju spomenute knjige obavio je redakturu prijevoda, imensko kazalo te napisao opsežan pogovor o razvoju političko-kameralnog studija u Hrvatskoj, kameralističkom pravcu ekonomske misli te doprinosu Ivana Nepomuka Henfnera razvoju ekonomskih znanosti. Objavljivanje ovog gotovo nepoznatog djela od ogromne je važnosti za povijest hrvatske ekonomske misli i sveučilišta. Pogovorom je uz navođenje povijesnih činjenica dokazano da je razina nastave iz ekonomskih disciplina na Kraljevskoj akademiji znanosti u Zagrebu 30-tih godina 19. vijeka bila na višoj razini nego u Beču i Pešti.

U spomenutom razdoblju u koautorstvu s akademikom Adolfom Dragičevićem objavio je udžbenik. Knjiga s naslovom "Politička ekonomija" namijenjena studentima pravnog studija i studija socijalnog rada na Pravnom fakultetu. Tekstovi koautora čine dvije zasebne cjeline. Knjiga obuhvaća ukupno 511 stranica, prvi dio do 225 stranice napisao je akademik A.Dragičević a preostalih 286 stranica prof. Vranjican. Udžbenik je pisan prema važećem programu predmeta s istim naslovom, usaglašen je s društvenim promjenama u RH te je studentima omogućio stjecanje znanja o suvremenom gospodarstvu i karakterističnim procesima u svjetskoj privredi koncem milenija.

Godine 1996. objavio je javnosti nepoznato monumentalno djelo "Povijest ekonomskih doktrina" autora Valdemara Lunačeka, profesora političke ekonomije na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Lunaček je kao politički stradalnik uklonjen s Fakulteta 1945.g. te je unatoč vrijednih znanstvenih radova znanstvenoj i široj javnosti ostao gotovo nepoznat. Zaslužno je afirmiran tiskanjem predmetnog rukopisa očuvanog zaslugom obitelji Bezić. Proučavanjem arhivske građe rekonstruiran je Lunačekov životopis, tijekom njegovog političkog progona i druge relevantne činjenice njegove tragične sudbine. Rukopis je redigiran u mjeri koja nije utjecala na autentičnost te je uz proslav prof. Vranjicana, pogovor i imensko kazalo objavljen i prikazan u stručnim časopisima uz laskave ocjene kao "do sada najbolje napisana povijest ekonomskih doktrina u Hrvatskoj" (S.Polovina). Knjigom se služe studenti pravnog studija kao literaturom za dio gradiva iz povijesti ekonomske misli.

Nastavljajući s proučavanjem djela Valdemara Lunačeka 1998. objavio je knjigu "Valdemar Lunaček - Odabrana djela". Ohrabren povoljnim reakcijama na publiciranu "Povijesti ekonomskih doktrina" priredio je za objavljivanje druge, javnosti pretežno nepoznate Lunačekove radove. Radovi "Politička ekonomija" i "Agrarna politika" predstavljaju dokument o sadržaju i razini nastave iz ekonomskih disciplina na Pravnom fakultetu u Zagrebu uoči II svjetskog rata. Zapisima Lunačekovih predavanja pridodane su biografije i bibliografije ekonomskih teoretičara koji se u izvornom rukopisu spominju. Takvom intervencijom obogaćen je izvorni tekst stenografiranih predavanja koji autor nije pripremao za objavljivanje. U istoj knjizi reprintirana su dva izuzetno vrijedna a javnosti gotovo poznata izvorno znanstvena Lunačekova rada - "Elementi etike u ekonomiji i ekonomskim naukama" te "Hrvatski kameralist Nikola Škrlec Lomnički".

Udžbenik Politička ekonomija objavljen 1995. u koautorstvu s akademikom A.Dragičevićem objavljen je u temeljito prerađenom i dopunjenom izdanju 1998.g. Dio kojeg je napisao A.Dragičević nije izmijenjen dok je dio prof. Vranjicana izmijenjen i proširen s dodatnih 145 stranica teksta a u skladu sa sugestijama recenzenta prvog izdanja. U novom je izdanju proširenim tekstom čitateljima omogućeno stjecanje znanja o bitnim činiocima suvremenog razvoja i hrvatskim specifičnostima u razdoblju tranzicije.

U suradnji s kolegama profesorima Ž.Pavićem i J.Šimovićem pokrenuo je 1995.godine projekt publiciranja neobjavljenog rukopisa prvog udžbenika iz financija kojeg je 1824.g. napisao na latinskom jeziku Antun Ferdinand Albely, profesor na Kraljevskoj akademiji znanosti u Zagrebu. Rukopis je objavljen u formi triptiha - faksimila izvornog rukopisa, transkribiranog izvornika i prijevoda latinskog izvornika na hrvatskom jeziku. Odličan prijevod mr.Nevena Jovanovića popraćen je jednako kvalitetnim pogovorima Ž.Pavića i J.Šimovića te vrlo detaljnim predmetnim kazalom. Knjiga je naišla na pozitivan odjek u znanstvenoj javnosti a pohvaljena je od muzeologa kao primjeran način objavljivanja starih rukopisa.

Na poticaj HAZU, povodom 200-te obljetnice smrti Nikole Škrleca Lomničkog Pravni fakultet je 1998.g. prihvatio ulogu suorganizatora znanstvenog skupa o životu i djelu tog istaknutog političara, znanstvenika i reformatora. Početna ideja prigodnog obilježavanja obljetnice, zahvaljujući entuzijazmu sudionika, značaju Škrlečeve ličnosti i bogatstvu neobrađenog materijala, prerasla je u višegodišnji znanstvenoistraživački projekt koji je do sada rezultirao impresivnim obimom objavljenih znanstvenih radova i prijevoda Škrlečevih rukopisa. Prema ocjenama funkcionara HAZU radi se o jednom od najuspješnijih projekata u kojima je učestvovala HAZU. Projektu HAZU i Pravnog fakulteta slijedećih su se godina pridružili Hrvatski državni arhiv i Filozofski fakultet u Zagrebu, stvorivši znanstveni konzorcij koji svojim modelom suradnje i ostvarenim rezultatima može poslužiti kao ogledan organizacijski oblik znanstvene suradnje u zemlji ograničenih kadrovskih kapaciteta za složenija znanstvena istraživanja. Ukratko rečeno, projekt je rezultirao objavom tri sveska (tiskanih 1999., 2000. i 2001.godine) transkribiranih izvornih rukopisa na latinskom jeziku prevedenih na hrvatski te znanstvenim radovima u ukupnom obimu od 2.080 stranica. Prvi svezak nagrađen je "Nagradom J.J.Strossmayer za izdavački pothvat godine u 1999.g.". Znanstveni rezultati projekta povoljno su ocijenjeni u zemlji i inozemstvu (vidi prijevod

prikaza Kevina L. Copea u Zborniku Pravnog fakulteta u Zagrebu br. 2/2002., str. 465-466) U navedenom projektu pored autorskog priloga obavljao sam niz dužnosti u organizacijskom, financijskom, redaktorskom, publicističkom itd. aspektu uz izvanrednu pomoć i nenadomjestiv znanstveni doprinos akademika Eugena Pusića. Projekt se nastavlja pripremanjem četvrtog toma.

Na prijedlog Zaklade Friedrich Naumann prof. Vranjican je izradio dva znanstvena rada objavljena u knjizi "Liberalna misao u Hrvatskoj: prilozi povijesti liberalizma od kraja 18. do sredine 20. stoljeća", objavljenoj 2001.g. Oba su rada u recenzijama akademika V.Stipetića ocijenjena kao izvorno znanstvena. Posebno se ističe rad o Nikoli Škrlecu Lomničkom jer se njime nastoji dokazati netočnost stereotipnih ocjena o zastarjelosti kameralističke doktrine zbog neuvažavanja specifičnosti okruženja u kojem je primjenjivana. Rad posvećen liberalnim nazorima Valdemara Lunačeka također je potpuno nova i izvorno znanstvena studija kojom se upotpunjuju prethodno objavljeni tekstovi i konačno valorizira znanstveni opus tog zaslužnog profesora Pravnog fakulteta.

Od arhivske građe pribavljene iz Budimpeštanskih arhiva pored Škričevih rukopisa prof. Vranjican je priredio u suradnji sa prof. Ž.Pavićem i jedan iznimno vrijedan rukopis A.A.Barića. U razmaku od jedne godine (2001.i 2002.g) objavljena su dva sveska latinskog rukopisa Statistica Europae kojeg je u Pešti, za potrebe predavanja istoimenog predmeta izradio Adam Adalbert Barić, prvi profesor prava u Hrvatskoj i utemeljitelj političko-kameralnog studija u Varaždinu 1769. Rukopis je pribavljen iz ORSZAGOS SZECHENY KÖNYVTAR 1999.g. te je zahvaljujući realizaciji tog izdavačkog projekta po prvi put dostupan domaćoj znanstvenoj javnosti. Pored urednika (S.Vranjican i Ž.Pavić) u priređivanju su sudjelovali prof.dr.sc.Šefko Kurtović (kao recenzent i autor predgovora u oba sveska) te mr.Neven Jovanović, Maja Rupnik i Margareta Gašparović kao prevoditelji. Uz paralelno tiskan latinski transkript i hrvatski prijevod za drugi svezak prof. Vranjican je priredio izbor relevantnih tekstova o Bariću.

Godine 2004. objavio je udžbenik *Politička ekonomija*, kao samostalan rad, temeljito prerađen i dopunjen u skladu s novim dostignućima ekonomske znanosti a prema nastavnom programu Pravnog fakulteta u Zagrebu. Udžbenik je ispitna literatura na Pravnom fakultetu u Zagrebu za studente pravnog studija i studija socijalnog rada. Također, predmetni udžbenik prihvaćen je kao službena literatura za studente Pravnog fakulteta u Osijeku. Godine 2005. objavljeno je novo, izmijenjeno i dopunjeno izdanje tog udžbenika.